

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра технічної електрохімії
(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри технічної електрохімії
(назва кафедри)

Г. Г. Тульський
(підпис)

«02» вересня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Технологія, обладнання і проектування електрохімічних
виробництв, ч.2**

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

галузь знань 16 Хімічна та біоінженерія

спеціальність 161 Хімічні технології та інженерія

освітня програма Хімічні технології та інженерія

вид дисципліни професійна підготовка
(загальна підготовка / професійна підготовка)

форма навчання денна
(денна / заочна)

Харків – 2019 рік

ЛІСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Робоча програма з навчальної дисципліни Технологія, обладнання і проектування електрохімічних виробництв, ч.2

Розробники:

Завідувач кафедри
технічної електрохімії,
доктор технічних наук, професор

_____

(підпис)

Г.Г. Тульський

Професор кафедри
технічної електрохімії,
кандидат технічних наук, доцент

_____

(підпис)

С.А.Лещенко

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри

Технічної електрохімії

Протокол від 02.09.2019 р., № 1

Завідувач кафедри технічної електрохімії

_____

(підпис)

Г.Г.Тульський

ЛИСТ ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис голови НМК (для дисциплін загальної підготовки та дисциплін професійної підготовки за спеціальністю) або завідувача випускової кафедри (для дисциплін професійної підготовки зі спеціалізації, якщо РПНД розроблена не випусковою кафедрою)

**МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ
ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Мета дисципліни:

формування у студентів системи знань та понять з проектування електрохімічних виробництв, розробки технологічних процесів, розрахунків устаткування, його компонування і планування, розрахунків витрат матеріальних та енергетичних ресурсів

Компетентності:

ПКс-03-2 Здатність використовувати знання і вміння щодо вибору та застосування технологій, обладнання і проектування електрохімічних виробництв у відповідності до вимог до цільового продукту

Результати навчання:

РНс-03-2 Вміти використовувати знання і вміння щодо вибору та застосування технологій, обладнання і проектування електрохімічних виробництв у відповідності до вимог до цільового продукту

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Попередні дисципліни:	Наступні дисципліни:
<u>3 навчального плану бакалавра</u>	
ППс 16 Проектування електрохімічних виробництв	
ППс 12, ППс 13 Устаткування електрохімічних виробництв	
ППс 14, ППс 15 Системи автоматизованого проєктування	
<u>3 навчального плану магістра</u>	
ПП1 Теоретичні основи технологій галузі	ПП5 Рециклінг та ресурсозбереження в галузі
ПП2 Стандартизація та сертифікація продукції в галузі	ПП6 Природоохоронні технології в галузі
	ПП7 Сучасні технології в галузі
	Переддипломна практика
	Атестація

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг (годин) / кредитів ECTS	З них		За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль (кількість робіт)	Семестровий контроль	
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари			Залік	Екзамен
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
10	180 / 6.0	96	84	64	–	32	КП	2	–	+

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає **53,3 %**:

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література (базова, допоміжна)
			Тема 6. Нанесення гальванічних покриттів на легкі та тугоплавкі метали й сплави	5
1.	Л	2	Труднощі при нанесенні покриттів та технологічні способи підготовки поверхні легких та тугоплавких металів та сплавів	
2.	Л	2	Необхідність та доцільність нанесення гальванічних покриттів на легкі та тугоплавкі метали та сплави. Альтернативні методи обробки поверхні	
3.	ПЗ	2	Вибір технології підготовки поверхні та складання технологічних схем нанесення покриттів на деталі зі сплавів алюмінію	
4.	Л	2	Контактне осадження цинку на алюміній та його сплави. Електролітичне нанесення проміжних покриттів по контактному осадженому цинку.	
5.	Л	2	Безпосереднє нанесення покриттів на алюміній. Оксидування алюмінію у фосфатній кислоті з подальшим нанесенням гальванічних покриттів.	
6.	ПЗ	2	Вибір технології підготовки поверхні та складання технологічних схем нанесення покриттів на деталі зі сплавів магнію	
7.	Л	2	Нанесення гальванічних покриттів на магній, титан та їх сплави.	
8.	Л	2	Нанесення покриттів на хромвмісні та хромонікелеві сталі	
9.	ПЗ	2	Вибір технології підготовки поверхні та складання технологічних схем нанесення покриттів на хромвмісні та хромонікелеві сталі	
			Тема 7. Проектування автоматичних автооператорних ліній осадження покриттів	3, 6, 7, 28
10.	Л	2	Постановка задачі на проектування автоматичних автооператорних ліній, визначення вихідних даних проекту.	
11.	Л	2	Особливості, обмеження та труднощі використання деяких технологічних процесів, операцій, електролітів та розчинів для автоматичних ліній	
12.	ПЗ	1	Поточний контроль за темою 6.	

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література (базова, допоміжна)
		1	Знайомство зі стандартами та рекомендаціями щодо вибору виду і товщини покриття, операцій технологічного процесу	
13.	Л	2	Шляхи технологічної, економічної та екологічної оптимізації технологічного процесу з використанням автоматичних автооператорних ліній	
14.	Л	2	Вибір основного та додаткового (допоміжного) устаткування та його обґрунтування	
15.	ПЗ	2	Розрахунки середньої товщини покриття, тривалості електролізу	
16.	Л	2	Особливості визначення темпу роботи автоматичних автооператорних ліній	
17.	Л	2	Вибір конструкції та елементів обладнання ванн автоматичних автооператорних ліній	
18.	ПЗ	2	Розрахунки фондів робочого часу устаткування, річної програми лінії, темпу роботи лінії	
19.	Л	2	Компоновка автоматичних автооператорних ліній	
20.	Л	2	Компоновка кареточних ліній і визначення їх габаритів	
21.	ПЗ	2	Розрахунки габаритних розмірів автоматичних автооператорних ліній	
22.	Л	2	Розрахунок кількості автооператорів	
23.	Л	2	Циклограми автоматичних автооператорних ліній. Вимоги, прийоми і правила побудови	
24.	ПЗ	2	Складання циклограми автоматичних автооператорних ліній	
25.	Л	2	Вибір додаткового обладнання автоматичної автооператорної лінії	
26.	Л	2	Планування гальванічної дільниці. Визначення виробничої площі	
27.	ПЗ	2	Складання циклограми автоматичних автооператорних ліній	
28.	Л	2	Особливості розрахунків витрат хімікатів та анодних матеріалів на запуск та виконання річної програми автоматичної автооператорної лінії.	
29.	Л	2	Особливості розрахунків витрат електроенергії для автоматичних автооператорних ліній. Заходи з енергозбереження	

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література (базова, допоміжна)
30.	ПЗ	2	Розрахунки витрат хімікатів та анодних матеріалів	
31.	Л	2	Принципи раціонального водоспоживання гальванічного виробництва. Раціоналізація систем промивання деталей	
32.	Л	2	Організація періодичного непроточного режиму роботи промивних ванн	
33.	ПЗ	2	Розрахунки сили струму та напруги на гальванічних ваннах, річної та питомої витрати електрики	
34.	Л	2	Особливості розрахунків витрат енергоносіїв на нагрівання розчинів. Шляхи економії витрат електрики	
35.	Л	2	Екологічна небезпека гальванічного виробництва та шляхи її подолання	
36.	ПЗ	2	Розрахунки витрат води при використанні стандартних режимів промивання та періодичного непроточного режиму роботи промивних ванн	
			Тема 8. Устаткування автоматичних автооператорних ліній осадження покриттів. Засоби автоматизації на гальванічному виробництві	4, 8, 28-30
37.	Л	2	Призначення, класифікація і компоновка автоматичних автооператорних ліній	
38.	Л	2	Обладнання ванн автооператорних ліній. Автооператори гальванічних ліній	
39.	ПЗ	2	Поточний контроль за темою 7.	
40.	Л	2	Сушильне обладнання і вентиляційні відсмоктувачі. Пристрої завантаження-розвантаження. Керування автооператорними гальванічними лініями	
41.	Л	2	Кареткові лінії: принцип роботи, призначення і особливості	
42.	ПЗ	2	Розрахунки основного устаткування автоматичних автооператорних ліній	
43.	Л	2	Комунікації серійних автоматичних ліній	
44.	Л	2	Електроживлення ванн електрохімічної обробки	
45.	ПЗ	2	Розрахунок скиду хімікатів автоматичної автооператорної лінії у стічні води	

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література (базова, допоміжна)
46.	Л	2	Планувальні рішення розміщення автоматизованого устаткування гальванічних дільниць	
47.	Л	2	Матеріали і допоміжне обладнання в гальванічному виробництві	
48.	ПЗ	2	Поточний контроль за темою 8.	
	СР	3	Металізація діелектриків (пластмас, скла, кераміки, тощо)	
	СР	4	Електрохімічна розмірна обробка металів	
Разом (годин)		103		

Примітки

У показнику «Разом (годин)» кількість годин буде відрізнятися від загальної кількості аудиторних годин на кількість годин, що відведена на вивчення тем та питань, які вивчаються студентом самостійно (п. 3 додатку 8).

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу	16
2	Підготовка до практичних(лабораторних, семінарських) занять	16
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях	7
4	Виконання індивідуального завдання:	45
5	Інші види самостійної роботи	–
	Разом	84

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Курсова робота (9 семестр); Курсовий проект (10 семестр)

(вид індивідуального завдання)

№ з/п	Назва індивідуального завдання та (або) його розділів	Терміни виконання (на якому тижні)
	Курсовий проект (10 семестр): Проект автоматичної автооператорної лінії одержання покриттів з заданими вихідними даними: – карта технологічного процесу – режим роботи дільниці – річна програма	16

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекція – інформативно-доказовий виклад великого за обсягом, складного за логічною побудовою навчального матеріалу.

Метод лекції передбачає ознайомлення студентів з її планом, що допомагає стежити за послідовністю викладу матеріалу. Важливо навчити студентів конспектувати зміст лекції, виділяючи в ній головне. Це розвиває пам'ять, сприйняття, волю, вміння слухати, увагу, культуру мови.

При проведенні лекційних занять *методи готових знань* (коли студенти пасивно сприймають подану викладачем інформацію, запам'ятовують, а в разі необхідності відтворюють її) поєднуються з *дослідницьким методом* (який передбачає активну самостійну роботу студентів при засвоєнні знань: аналіз явищ, формулювання проблеми, висунення і перевірка гіпотез, самостійне формулювання висновків).

На початковому етапі вивчення нової інформації на лекціях переважає *пояснювально-ілюстративний* (інформаційно-рецептивний) метод, при якому викладач організує сприймання та усвідомлення студентами інформації, а учні здійснюють сприймання, осмислення і запам'ятовування її.

На цьому етапі навчання студенти повинні бути готовими до широкого застосування таких прогресивних методів навчально-пізнавальної діяльності:

- *репродуктивний*: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- *проблемного виконання*: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого пошуку (студентам подається своєрідний еталон творчого мислення);
- *частково-пошуковий* (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів);
- *дослідницький*: викладач ставить перед студентами проблему, і студенти вирішують її самостійно, висувуючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації.

У викладанні лекційного матеріалу переважає *пояснювальний метод*, при якому викладач не просто повідомляє певні факти, але й пояснює їх, домагаючись осмислення, засвоєння студентами.

При наявності наочного матеріалу за темою лекції (відеофільми, презентації, зразки виробів, лабораторні дослідницькі установки) використовується *інструктивно-практичний метод* викладання, при якому викладач інструктує учнів не тільки словесними, але й наочними або практичними способами, як виконувати певні практичні дії.

На відміну від лекційних занять, виконання індивідуального завдання потребує від студента певних навичок, тому для нього використовується *спонукальний метод навчання*, коли викладач ставить перед студентами проблемні питання і завдання, організовуючи їх самостійну діяльність. Студенти при цьому, у свою чергу, самостійно здобувають і засвоюють нові знання в основному без допомоги викладача.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль реалізується у формі опитування, проведення контрольної роботи, виконання індивідуального завдання.

Контроль складової робочої програми, яка освоюється під час самостійної роботи студента, проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом оцінювання знань, виступу на заняттях;
- з індивідуального завдання – шляхом захисту курсової роботи та курсового проекту.

Семестровий контроль проводиться у формі іспиту (з оцінкою за 100-бальною шкалою) в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом та графіком навчального процесу.

Семестровий контроль проводиться в усно-письмовій формі за екзаменаційними білетами або шляхом тестування.

Результати поточного контролю (поточна успішність) враховується як допоміжна інформація для виставлення підсумкової оцінки.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Таблиця 1. Розподіл балів для оцінювання поточної успішності студента

Поточне тестування та самостійна робота				Сума
Тема 6	Тема 7	Тема 8	Індивідуальне завдання (курсний проект)	
15	40	20	25	100

Таблиця 2. Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 ... 100	A	відмінно
82 ... 89	B	Добре
74 ... 81	C	
64 ... 73	D	Задовільно
60 ... 63	E	
35 ... 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 ... 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(надається перелік складових навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни та посилання на сайт, де вони розташовані)

1. Конспект лекцій (розсилається студентам електронною поштою та тимчасово розміщується на сайті для скачування за посиланням).
2. Рекомендована література в електронному вигляді

Складові навчально-методичного забезпечення
навчальної дисципліни розташовані на сайті:

<http://web.kpi.kharkov.ua/dte/uk/metodichne-zabezpechennya-distsiplin/>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література	
1.	Якименко Г.Я., Артеменко В.М. Технічна електрохімія. Ч.3. Гальванічні виробництва: Підручник / За ред. Б.І. Байрачного. – Харків: НТУ «ХП», 2006. – 272 с.
2.	Г.Я. Якименко, В.М. Артеменко. Гальванічні покриття. Аспекти вибору, функціональні властивості і технологія одержання [Текст]: навч. посібник / за ред. Б.І. Байрачного. – Харків : НТУ «ХП», 2009. – 148 с.
3.	Якименко Г.Я., Харченко Е.П. Алгоритми і програми розрахунків у технічній електрохімії. Ч. 1. Гальванічні виробництва: Навч. посібник, – Харків: НТУ «ХП», 2002, 238 с.
4.	Якименко Г.Я. Устаткування електрохімічних виробництв. Гальванотехніка. Навч. посібник/ За ред. д-ра техн. наук, проф. Б.І. Байрачного. – Харків: НТУ «ХП», 2008. –235 с.
5.	Гальванотехніка: Справочник / Ажогин Ф.Ф., Беленький М.А., Галль І.Е. и др./ под ред. А.М. Гинберга // М.: Металлургия, 1987.- 736с.
6.	Виноградов С.С. Экологически безопасное гальваническое производство. – М.: Глобус.– 1998.
7.	Султанова В.И., Бородкина В.А. Проектирование гальванических производств. Учебное пособие.– Ангарск: АГТА.– 2007.
8.	Истомина Н.В. Сосновская Н.Г., Ковалюк Е.Н. Оборудование электрохимических производств. Учебное пособие.– Ангарск: АГТА.– 2010.
Допоміжна література	
9.	Электроосаждение металлических покрытий. Справ. изд. / Беленький М.А., Иванов А.Ф. / М.: Металлургия, 1985.- 288с.
10.	Инженерная гальванотехника в приборостроении / Под ред. А.М.Гинберга. М.: Машиностроение, 1977. 512 с.
11.	Федотьев Н.П., Бибииков Н.Н., Вячеславов П.М., Грилихес С.Я. Электролитические сплавы. М.:Машгиз, 1962, 312с.
12.	Электролитическое осаждение сплавов. Вячеславов П.М. Л.: Машиностроение, 1971.- 144с.

13.	Итоги науки и техники. Серия "Электрохимия", т.16 / Бондарь В.В., Гринина В.В., Павлов В.Н. Электроосаждение двойных сплавов. М., 1980.- 331с.
14.	Гальванотехника благородных и редких металлов / Вячеславов П.М., Грилихес С.Я., Буркат Г.К., Круглова Е.Г. / Л.: Машиностроение, 1970.- 248с.
15.	Груев И.Д., Матвеев Н.И., Сергеева Н.Г. Гальваническое золочение, серебрение и палладирование в производстве радиоэлектронной аппаратуры. М.: Радио и связь, 1981.- 144с.
16.	Электроосаждение благородных и редких металлов / Под ред. Л.И.Каданера. Киев: Техника, 1974.- 161с.
17.	Каданер Л.И. Электроосаждение благородных и редких металлов. М: ГОСИНТИ, 1962.- 60с.
18.	Вишенков С.А. Химические и электрохимические способы осаждения металлопокрытий. М.: Машиностроение, 1975.- 312с.
19.	Темкина Б.Я. Прогрессивная технология нанесения гальванических и химических покрытий. М.: Машгиз, 1962.- 176с.
20.	Грилихес С. Я. Обезжиривание, травление и полирование металлов. Л.: Машиностроение, 1983. 104 с.
21.	Грилихес С.Я. Электрохимическое полирование. Л.: Машиностроение (Ленингр.отд-ние), 1976.- 208с.
22.	Щиголев Н. В. Химическая и электрохимическая полировка металлов. М.: Изд-во АН СССР. 1959. 186 с.
23.	Жаке П. Электрохимическое полирование. М.: Metallurgizdat, 1959. 76 с.
24.	Лайнер В. И. Электрохимическая полировка и травление металлов. М.: Машгиз, 1947. 243 с.
25.	Попилов Л. Я. Технология электрополирования металлов. М.: Машгиз, 1953. 254 с.
26.	Тегарт В. П. Электрохимическое и химическое полирование металлов: Пер. с англ. М.: ИЛ, 1957. 180 с.
27.	Штанько В. М., Карязин П. П. Электрохимическое полирование металлов. М.: Metallurgiya, 1979. 166 с.
28.	Алексеев А.Н. Повышение эффективности технологических операций и функционирования оборудования гальванохимической обработки в условиях автоматизированного гальванического производства.– М.: Изд-во журнала «Новые промышленные технологии» Минатома РФ.– 1997.
29.	Единский И.И. Вентиляция и отопление гальванических цехов машиностроительных предприятий. – М.: Машиностроение.– 1989.
30.	Оборудование цехов электрохимических покрытий: Справочник. В.М.Александров и др.: Под ред. П.М.Вячеславова.– Л.: Машиностроение.– 1987.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

<https://base.uipv.org/searchINV/> – Державне підприємство "Український інститут інтелектуальної власності" (Укрпатент)
<http://uapatents.com/> – база патентів України
<https://patents.google.com/>
<http://www.freepatentsonline.com/>